

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 30-04-2014

Møtedato Onsdag d. 30. april 2014 kl. 09:30

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapetets møte 09.04.14.....	3
Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, 1.gangs behandling.....	5
Forslag til fredning av Møvik tollstasjon.....	12
Høringsuttalelse om fylkeskommunenes VINN - planprosess, verdiskaping og innovasjon.....	16
Høringsuttalelse forslag til planprogram - Regional transportplan Agder.....	19

**Punkt 38/14: Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapets møte
09.04.14**

Bilag

Protokoll Formannskapet 09.04.2014

Dato 8. april 2014
Saksnr.: 201400008-34
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
30.04.2014

Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapets møte 09.04.14

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner møteprotokoll fra formannskapets møte 09.04.14.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 09.04.14

Punkt 39/14: Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, 1.gangs behandling

Bilag

Vedtak BYUTVI, 24042014, Sak 70/14, Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, 1.gangs behandling

Vedtak KULTUR, 02042014, Sak 19/14, Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, 1.gangs behandling

Planforslag kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018.pdf

Kart - kommunedelplan idrett- og friluftsliv 2015 - 2018.pdf

Dato 20. mars 2014
Saksnr.: 201205289-37
Saksbehandler Astri Edvardsen Sødal

Saksgang
Kulturstyret
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
02.04.2014
24.04.2014
30.04.2014

Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, 1.gangs behandling

Sammendrag

Kulturdepartementet (KUD) setter krav til vedtatt kommunal plan for idrett og friluftsliv, for at kommuner kan søke statlige spillemidler til delfinansiering av idretts-, friluftsliv- og nærmiljøanlegg. Det er gitte krav til innhold, og planen er styringsdokument for administrasjon og politikere i perioden. Planen skal revideres minst én gang hver valgperiode, altså hvert fjerde år. Planens 4-årige prioriterte handlingsprogram for anlegg skal rulleres årlig som en del av rådmannens handlingsprogram.

Ny Plan- og bygningslov forutsetter at det utarbeides og godkjennes planprogram for kommunedelplan idrett og friluftsliv. Dette har medført at planprosessen denne gang har tatt noe lengre tid enn tidligere.

Erfaring fra eksisterende plan for 2011-2014:

Planen har sammen med øvrige kommunale styringsdokument, vært et godt verktøy for en målrettet utvikling av anlegg og areal for idrett og friluftsliv. Måloppnåelsen er som tidligere, høy innenfor anlegg for idrett. Kommunen har i gjeldende periode blitt tilført ekstra spillemidler (programsatsningsmidler) til Idda Arena, samt midler fra «Stiftelsen for store kulturbygg i Kristiansand» til samme anlegg. I perioden har hovedskytebane ved Farvannet samt Aquarama også blitt etablert. Svært mange av tiltakene i handlingsprogram for aktivitet er også iverksatt.

Planens overordnede mål:

Plankravet fra Kulturdepartementet ligger fast. Med revidering menes fullstendig saksbehandling etter plan- og bygningslovens bestemmelser med sluttbehandling i bystyret. Fylkeskommunen skal godkjenne forslag til plandokument administrativt og politisk, for å sikre at planen tilfredsstillende KUDs minstekravliste til innhold, samt sikre at dokumentet skal være godkjent i forhold til søknad om spillemidler. Denne myndigheten er delegert til fylkeskommunen fra KUD.

Krav til planinnhold:

Minstekravlisten («Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet») ble utarbeidet av KUD i 2007. Gjennom denne type planer skal idrett og fysisk aktivitet være gjenstand for klare behovsvurderinger i forhold til samfunnsmessige og idrettspolitiske mål. Planen skal bidra til en sterkere kommunal styring av anleggsutbyggingen, klarere

prioriteringer i kommunen, samt ha fokus på anlegg sett i et større helhetsperspektiv. Den skal ta opp i seg relevante problemstillinger innenfor idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. Dokumentet danner grunnlag for kommunens årlig søknader om spillemidler. Planen skal inneholde handlingsprogram for aktivitet og anlegg. Analyser av dagens situasjon og fremtidige behov skal ligge til grunn for behovsvurderinger. I tillegg skal arealbehov for idrettsformål, friluftformål og nærmiljøanlegg som dokumenteres gjennom arbeidet med planen, innarbeides i kommuneplanens arealdel. Ved siden av å være et styringsredskap for politikerne, skal planen benyttes i administrasjonens daglige oppfølging innen feltet idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.

Planen omhandler ikke:

Stimulering til økt hverdagsaktivitet (faller utenfor rammen til idrettspolitikken), utvikling og tilrettelegging av gang- og sykkelveier, utvikling av lekeplasser/ kvartalslekeplasser, særskilte folkehelsesatsninger rettet mot spesielle målgrupper som står i risikosonen for å utvikle sykdom tilsvarende sekundær forebyggende tiltak eller rehabiliteringsinnsats rettet mot personer som har utviklet livsstilssykdommer tilsvarende tertiær tiltak.

Forslag til ny plan:

Foreliggende planforslag for kommunedelplan idrett og friluftsliv tar utgangspunkt i gjeldende plan for 2011-2014. Sentrale føringer, kommunale planer, kommunens og idrettens utvikling i perioden, samt innspill i prosessen, har vært grunnleggende for nytt plandokument.

Oppfølging av planen:

Planen er tematisk, dvs. uten juridisk hjemmel når det gjelder disponering av arealer. Planen må knyttes opp til kommuneplanens arealdel, øvrige kommuneplaner og reguleringsplaner for å oppnå hjemmel. Plandokumentet ligger i bero i 4 år, mens planens fireårige handlingsprogram for anlegg rulleres årlig. Dette som del av rådmannens forslag til handlingsprogram. Investeringer i ordinære anlegg og nærmiljøanlegg, realiseres gjennom rådmannens årlige rullering av budsjett og handlingsprogram.

Anbefaling:

Rådmannen anbefaler å legge forslag til kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018 ut til offentlig ettersyn.

Forslag til vedtak

[Formannskapet legger forslag til Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, datert 20.03.14, ut til offentlig ettersyn.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Vedlegg:

- Forslag til kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018, datert 20.03.14.
- Oversiktskart Kristiansand

Bakgrunn for saken

Hvorfor kommunedelplan idrett og friluftsliv:

Etter hvert som anleggsutbyggingen i 1980 årene ble utvidet til stadig nye anleggstyper og nye målgrupper, oppstod et behov for bedre styring av bruken av spillemidler ut fra generelle samfunnsmessige, anleggspolitiske og idrettspolitiske målsettinger. Oversiktsplaner med langsiktige vurderinger av areal- og anleggsbehov ble i denne situasjonen sett på som nødvendig for å oppnå gode løsninger med hensyn til lokalisering, dimensjonering og utforming av anlegg og områder. Kulturdepartementet (KUD) har derfor stilt krav om vedtatt kommunal plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv, for dermed å legge til rette for å sikre:

- ✓ Sterkere kommunal styring av anleggsutbyggingen
- ✓ Klarere prioritering i kommunen
- ✓ Utvikling av anlegg sett i et større helhetsperspektiv

Hensikten med planen er å ha en politisk vedtatt og oppdatert langsiktig plan for utvikling av idrett- og fysisk aktivitet i kommunen. Det er kommunene som gjennom sin planlegging har et særlig ansvar for å sikre befolkningen muligheter for å drive fysisk aktivitet. Planen er et styringsredskap på området.

Kulturdepartementet har følgende minstekrav til planens innhold:

- ✓ Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv
- ✓ Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv
- ✓ Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt
- ✓ Analyse av langsiktige og kortsiktige behov både for anlegg og aktivitet
- ✓ Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen
- ✓ Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg
- ✓ Økonomiplan knyttet til drift og vedlikehold av eksisterende og planlagte anlegg
- ✓ Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg
- ✓ Lokaliseringen av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftsområder bør fremgå av relevante kart.

Proessen med utarbeidelse av ny kommunedelplan idrett og friluftsliv skal avklare

- ✓ Virksomhetsområdet for planen
- ✓ Gi oversikt over eksisterende tilbud og registrere behov
- ✓ Evaluere/vurdere å prioritere utarbeidelse av handlingsprogrammet for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg.

Planen er nødvendig grunnlagsdokumentasjon for årlig å kunne søke spillemidler til idretts-, nærmiljø- og friluftsanlegg.

Vest-Agder Fylkeskommune vedtok «Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014 - 2020, den 17.12.13. Planen er retningsgivende for kommunens planarbeid på området. Føringer er innarbeidet så godt som mulig i dette plandokumentet.

Planprosess så langt:

I forbindelse med planarbeidet har følgende vært til behandling i kulturstyret, byutviklingsstyret og formannskapet:

Revisjon av kommunedelplan idrett og friluftsliv for Kristiansand 2015-2018, oppstart, rammer og organisering, vedtatt 13.06.12,

Forslag til planprogram – Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018 vedtatt 19.12.12

Fastsetting planprogram – kommunedelplan idrett og friluftsliv 2015-2018 vedtatt 08.05.13.

Under politisk behandling i formannskapet den 19.12.12 ble følgende vedtatt:

Det forutsettes at bystyrets vedtak 08.12.10 følges opp: Ved neste rullering av Kommunedelplan for idrett og friluftsliv vurderes tiltak rettet inn mot den eldre del av befolkningen spesielt».

Ifølge fastsatt planprogram som ble vedtatt 08.05.13 omhandler ikke planforslaget:
Stimulering til økt hverdagsaktivitet (faller utenfor rammen til idrettspolitikken), utvikling og tilrettelegging av gang- og sykkelveier, utvikling av lekeplasser/ kvartalslekeplasser, særskilte folkehelsesatsninger rettet mot spesielle målgrupper som står i risikozonen for å utvikle sykdom tilsvarende sekundær forebyggende tiltak eller rehabiliteringsinnsats rettet mot personer som har utviklet livsstilssykdommer tilsvarende tertiær tiltak.

Planer som også omhandler tilrettelegging for fysisk aktivitet, og som belyser dette i et annet perspektiv er:

- Kommuneplan for Kristiansand 2011 – 2022. Emnet fysisk aktivitet ligger inn under satsningsområde: *Byen det er godt å leve i*. Planen omhandler tilrettelegging for fysisk aktivitet i arealdelen under arealbeskrivelse og rettsvirkning og bestemmelser.
- «Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2011 - 2020» – vedtatt av ATP-utvalget 19.5.2011 (s.4) *Helsegevinstene er svært høye.*
- *Trafikksikkerhetsplanen 2011- 2014*. Målsettingen her er blant å legge godt til rette for sykling/gåing i kommunen.
- «Sykkelexpressvei» - planlegging iverksatt (Statens vegvesen)
- «Framtidens byer». Kristiansand er en av 13 byer som deltar sammen med staten i dette prosjektet, som varer fra 2008-2014. Bedre tilrettelegging for sykkel, er et av satsningsområdene i dette samarbeidet.
- «Gåstrategi for eldre» (prosjektbeskrivelse) undersøkelse som er gjennomført i kommunen, som danner kunnskapsgrunnlag for utvikling av gåstrategi i Kristiansand.
- «Helsefremmingsplanen» – vedtatt 2013. Planen skal bidra til å styrke kommunens ansvar for folkehelse, forebygging og rehabilitering og helsefremming i alle kommunens tjenester. Primærforebyggende tiltak er blant annet Frisklivssentral, Aktiv fritid, Aktiv hver dag, sykkeltrafikk og fotgjengere, idretts- og friluftstilbud og arenaer for fysisk aktivitet i nærmiljøene (som planlegges i kommunedelplan idrett og friluftsliv), skolegårder som selvaktiviserende utemiljø, opprusting av barnehagenes uteområder mm.
- Barnehagene i kommunen følger nasjonal «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» - som blant annet innehar fagområde: Kropp, bevegelse, helse.
- Skolene i kommunen følger nasjonal Læreplan for grunnskolen – som innehar fagområdet gymnastikk + fysisk aktivitet. Mellomtrinnet har fått utvidet timetall i fysisk aktivitet. Kristiansand er for øvrig en foregangskommune når det gjelder etablering av selvaktiviserende skolegårder. Dette har vært en satsning over flere år. Nå arbeides det med opprusting av barnehagenes uteområder til mer stimulerende aktivitets- og lekemiljø for grunnleggende bevegelse.

Organisering av planarbeidet:

Arbeidet med plandokumentet er gjennomført av en kommunal tverrfaglig prosjektgruppe med representanter fra teknisk sektor og kultursektoren. Midt-Agder Friluftsråd og Kristiansand Idrettsråd har bistått underveis i planarbeidet. Styringsgruppe er teknisk direktør og kulturdirektør.

Politisk orientering:

Kulturstyret (30.10.13), byutviklingsstyret (14.11.13) og formannskapet (20.11.13) har blitt orientert om arbeidet underveis i planprosessen. I tillegg er det avviklet idrettspolitisk debatt i Kristiansand bystyre den 22.januar 2013, med idrettspresident Børre Rognlien som innleder.

Medvirkning/referansegrupper:

Tverrfaglig samarbeid og innhenting av informasjon er søkt underveis i andre kommunale etater og fra det frivillige organisasjonslivet. Det har vært særlige drøftinger med arbeidsutvalget for folkehelse og Folkehelseforum, samt med ad hoc gruppe for likestilling, inkludering og mangfold i kommunen. Det har vært gjennomført dialogmøter med ressurspersoner og ulike relevante parter så som Barn og unges representant, idrettslag, styret i Kristiansand idrettsråd, løypelag, Vest-Agder idrettskrets, Vest-Agder Bedriftsidrettskrets, Vest-Agder fylkeskommune og Rådet for funksjonshemmede. I forhold til eldre har det vært avviklet dialogmøte med representanter for ulike organisasjoner og

kommunale instanser. Vest-Agder Barne- og ungdomsråd (VABUR) gjenstår, samt FNF(Forum for Natur og Friluftsliv), samt et utvidet møte med Rådet for funksjonshemmede gjenstår og blir gjennomført i vår.

Medvirkningsprosess barn og unge v/Kristiansand ungdomsutvalg

Ungdom er et av satsningsområdene til KUD og Norges idrettsforbund. Kristiansand Ungdomsutvalg representerer både ungdomsskoler og videregående skoler og det ble gjennomført en medvirkningsprosess med rådets medlemmer våren 2013. Ungdommene jobbet med temaene idrett, anlegg og informasjon. Innspill er komprimert og foreligger i vedlegg A i planforslaget. Innspill til både drift, tilpassede anlegg og areal tas med i videre arbeid i kommunen.

Vurdering av tiltak rettet inn mot den eldre del av befolkningen spesielt:

I tråd med vedtak i formannskapet av 19.12.12. har det blitt vurdert tiltak rettet inn mot den eldre del av befolkningen spesielt. Det er gjennomført dialogmøte (01.11.13) med et utvalg av representanter for eldre/relevante organisasjoner/kommunale instanser. Eksisterende tiltak ble vurdert til å være tilfredsstillende og at det var god bredde og omfang av tilbud. Prosjektgruppen har derfor ikke anbefalt iverksetting av nye aktivitetstiltak i perioden 2015-18. En videreutvikling og opprusting av turveier og turstier i eget nærmiljø vil imidlertid kunne bidra til økt aktivitet for alle aldersgrupper. Frisklivssentralen vil kunne bistå i forhold til endring av levevaner for de som har behov for det. Forslag til eventuelle nye tiltak ligger inne i kapittel 9 i plandokumentet. Informasjon om eksisterende tiltak for eldre og prosjektgruppens vurdering, er foretatt i kapittel 7.1.2.

Informasjon om aktivitetstiltak i forhold til barn, unge og eldre og fysisk aktivitet:

Oppfatningen fra både ungdom og eldre som deltok i møter var at de gjennomgående var fornøyde med tilbud av aktiviteter og utvikling og tilrettelegging av anlegg. Imidlertid er det et gjennomgående behov for styrking av informasjon om tiltak/anlegg. Det er liten kunnskap utenom eget nærområde. Kommunen har iverksatt arbeid med å forbedre kommunikasjon ut på nett om tilgjengelige aktivitetstiltak. I forhold til eldre må også kommunikasjon via papir sikres og videreutvikles.

Status idretten i Kristiansand:

I 2013 ble det vedtatt formell samarbeidsavtale mellom Kristiansand kommune ved idrettsetaten og Kristiansand Idrettsråd. Dette for å styrke og regulere samarbeidet mellom kommunen og idretten. Idretten i Kristiansand har pr. 31.12.13, ca. 10-12 000 aktive i bedriftsidretten og i tillegg et medlemstall på vel 29 000 i organisert idrett i Kristiansand. Idretten lokalt er organisert i 112 klubber. Medlemsantallet i idretten har i Kristiansand hatt en økning med 7,4 % fra 2012 til 2013.

Status anleggsutvikling:

Det er gjennomført en stor satsning på å tilrettelegge for fysisk aktivitet gjennom etablering av blant annet Idda Arena, Aquarama inkludert Frisklivssentral og hovedskytebane del 1 på Farvannet i siste planperiode. Dette er store, kostbare idrettsanlegg som har rom både for organisert idrett og uorganisert fysisk aktivitet (ikke uorganisert på skytebanen). I perioden 2011-14 har også blitt etablert svært mange nærmiljøanlegg.

Hva er viktig fremover:

Plandokumentet har fokus på en videre systematisk utbygging av flerbrukshaller og fotballbaner, da primært sammen med nye skoleutbygginger. Dette har kommunen erfart at er positivt både for skolene og idretten (også understreket av Børre Rognlien som viktig under bystyredeebatten den (22.01.14.). Dagens store utfordring er hallmangelen i Randesund og Tveit og er det som haster å få løst aller først. Kommunen fikk ekstra statlige midler til etablering av flere kunstgressbaner i begynnelsen av 2000-tallet. Disse banedekkene begynner nå å bli modne for utskiftning. I slutten av perioden 2015-18 anbefales det sterkt å starte en systematisk utskiftning. Det trengs også rehabiliteringsmidler til eldre flerbrukshaller.

Nærmiljøanlegg prioriteres der de er knyttet til skolene som videreutvikling av nærmiljøparkene. Utover dette samarbeides det med velforeningene om etablering av nærmiljøanlegg utfra velforeningenes ønsker.

Friluftslivstiltak i nærmiljøet prioriteres. Tiltak som kan nås av mange til fots eller med sykkel prioriteres. Turløyper og stier fra bebyggelsen og ut i marka har høy prioritet.

I et langsiktig perspektiv (10 år frem) er større anleggsbehov som ishall nummer to, friidrettshall, basishall turn og svømmeanlegg i bydelene relevant. Det er en pågående prosess i forhold til etablering av regional friidrettshall i Grimstad. Vurdering av plassering og sikring av areal til store idrettsanlegg som disse, anbefales å iverksette i perioden 2015-18. Større spesialanlegg må vurderes i et interkommunalt perspektiv.

Helsedirektoratet kom med nye anbefalinger for fysisk aktivitet i mars 2014. Alle aldersgrupper anbefales økning av mengde og intensitet i sine trenings- og mosjonsvaner. Redusert hverdagsaktivitet innebærer ytterligere et forsterket fokus på tilrettelegging for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet fremover. I folkehelsesammenheng er svømmeanlegg og turstier/turløyper i nærmiljøet gode arenaer for økt aktivitet for svært mange aldersgrupper. Forslag til aktivitetstiltak i perioden foreligger i kapittel 9. Forslag til anlegg og rehabiliteringsbehov foreligger i kapittel 7.3 i plandokumentet.

Kart:

Kart følger som eget vedlegg til plandokumentet og viser eksisterende areal og anlegg for idrett, nærmiljøanlegg og friluftsliv, samt fremtidig areal for anlegg som er innarbeidet i kommuneplanen. Kartet bygger på gjeldende kart til gjeldende kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014.

Realisering av tiltak/anlegg:

Planen overordnede funksjon er å gi bilde av dagens situasjon på området fysisk aktivitet og anleggsdekning, samtidig som den skal redegjøre for fremtidige behov sett i lys av målsettinger og behov. Planen er tematisk, dvs. uten juridisk hjemmel når det gjelder disponering av arealer. Planen må knyttes opp til kommuneplanens arealdel, øvrige kommuneplaner og reguleringsplaner for å oppnå hjemmel. Plandokumentet ligger i bero i 4 år, mens planens fireårige handlingsprogram for anlegg rulleres årlig. Dette som del av rådmannens forslag til handlingsprogram. Investeringer i ordinære anlegg og nærmiljøanlegg, samt nye aktivitetstiltak, realiseres gjennom rådmannens årlige handlingsprogram.

Videre fremdrift

Plandokumentet skal ut til offentlig ettersyn etter 1.gangs behandling. I etterkant vil merknader/innspill bli innarbeidet/bli belyst og endelig forslag til plandokument fremmes til politisk behandling høsten 2014.

I foreliggende planforslag er all nødvendig underlagsdokumentasjon innarbeidet som vedlegg. I endelig utforming av planen til høsten, vil det bli vurdert om noen av disse vil bli tatt ut.

Punkt 40/14: Forslag til fredning av Møvik tollstasjon

Bilag

Vedtak BYUTVI, 24042014, Sak 72/14, Forslag til fredning av Møvik tollstasjon

Vedtak KULTUR, 02042014, Sak 18/14, Forslag til fredning av Møvik tollstasjon

Høring av forslag om forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer - kap 12 eiendommer i Tollvesenets landsvernplan - jf. kulturminneloven § 22a og forvaltningsloven kap. VII

VEDLEGG

Dato 19. mars 2014
Saksnr.: 201402274-2
Saksbehandler Helge Solli

Saksgang
Kulturstyret
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
02.04.2014
24.04.2014
30.04.2014

Forslag til fredning av Møvik tollstasjon

Sammendrag

Møvik tidligere tollstasjon består av fem bygninger, med tilhørende brygge og molo omkranset av hage og svaberg. Anlegget beskrives som et arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig eksempel på en tidligere tollstasjon ved kysten fra midten av 1800-tallet og har vært administrativt fredet siden 1934.

Møvik tollstasjon er et verdifullt og helhetlig bygningsmiljø med minner om sjøfart, handel, kystjordbruk og Tollvesenets århundrelange virksomhet i Kristiansand.

Forslag til vedtak

«Formannskapet anbefaler at Riksantikvarens forslag til forskrift om fredning av Møvik tollstasjon blir gjennomført.»

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:
Forslag til forskrift om fredning dat. 03.03.2014
Forskriftens beskrivelse av Møvik tollstasjon

Bakgrunn for saken

Denne fredningssaken har bakgrunn i arbeidet med en fornyet oversikt over kulturhistorisk eiendom i statlig eie. Førrige gjennomgang ble foretatt så lang tilbake som 1933-34. Arbeidet har munnet ut i en landsvernplan for bl.a. Tollvesenets (Toll- og avgiftsdirektoratet) kulturhistoriske eiendommer. Forslaget inneholder omfang og formål for fredning av utvalgte byggverk og anlegg, deriblant den nå nedlagte Møvik tollstasjon.

Møvik tollstasjon:

Møvik tidligere tollstasjon består av fem bygninger, med tilhørende brygge og molo omkranset av hage og svaberg. De eldste bygningene er fra midten av 1700-tallet, de yngste fra begynnelsen av 1900-tallet. Fredningen omfatter hus og utomhus som nevnt overfor.

Formålet med fredningen er å bevare Møvik tidligere tollstasjon som et arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig eksempel på en tidligere tollstasjon ved kysten fra midten av 1800-tallet. Hele perioden, fra første hus i anlegget fra midten av 1700-tallet og fram til tollstasjonene ble etablert på midten av 1800-tallet er av kulturhistorisk betydning. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng, utomhus, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Reguleringsplan:

Reguleringsplanen for Møvig brygge/Tollbodhola ble godkjent av Bystyret 19.12.1990. Møvik tollstasjon er forutsatt bevart gjennom regulering til spesialområde bevaring. Området øst for tollstasjonen er friområde.

Tollbodhola friområde

Kristiansand kommune er i dialog med Tollvesenet om tiltak for allmenn bruk av de deler av eiendommen som ikke benyttes av Tollvesenet. Dersom kommunen får bruksavtale vil disse arealene kunne opparbeides for allmennheten og også være attraktive for tollvesenets brukere av tollstasjonen.

Dette prosjektet inngår i kommunens arbeid med sikring av friområder i nærmiljøet. Kommunen v/Kristiansand eiendom og Parkvesenet har vært i dialog med miljødirektoratet og fått midler til de tiltak som her er nevnt, disse kan gjennomføres umiddelbart når kommunene har avtale med Tollvesenet. Tiltakene er diskutert med Tollvesenet og Fylkeskonservatoren og vil være forenlig med fredningsforslaget.

Fredningen:

Det ligger i forutsetningene at staten skal ta ansvar for egne eiendommer og forvalte dem best på mulig måte for fellesskapet. Høringen omfatter forslag til fredning i henhold til forslag om forskrift etter kulturminneloven. Formålet er bl.a.

- Sikre at representative eksempler fra ulike perioder av en utvikling bevares
- Formidle forståelse for de sektorer og tidsepoker de representerer
- Bevare opprinnelige elementer og senere tilføyelser dersom disse vurderes å ha en selvstendig verdi som representant for en historisk utvikling

Det er ikke tillatt å foreta inngrep i fredete byggverk. Vanlig vedlikehold skal skje i samsvar med opprinnelig eller eksisterende teknikk, utførelse og materialbruk og på en måte som ikke reduserer arkitektoniske og kulturhistoriske verdier.

Det er eier som har ansvar for løpende vedlikehold. Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. Med vanlig vedlikehold

menes å ta vare på og reparere eksisterende bygningselementer og detaljer som dører, vinduer, listverk, overflater o.l. Fredningen griper ikke inn i eksisterende bruk.

Det skal utarbeides forvaltningsplaner for fredete bygg og anlegg. Slike planer skal forelegges Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt, for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen.

Konklusjon:

Kulturminnevernplanen, vedtatt av bystyret i 1991, sier at; *«Hele bygningsgruppen bør fredes formelt. I dag er alle bygninger unntatt sjøbuå listeført som fredningsverdig i statens eie. Området rundt bør ikke bli bebygget.»*

Gjeldende reguleringsplan har samme intensjon, men er noe ufullstendig ut fra dagens krav til utforming av verneplaner.

De bygninger og anlegg som nå foreslås fredet representerer bredden i Tollvesenets virksomhet.

Møvik tidligere tollstasjon er eksempel på en tidstypisk og godt bevart tollstasjon på Sørlandet fra 1800-tallet. De eldste bygningene er fra midten av 1700-tallet, de yngste fra begynnelsen av 1900-tallet. Forslaget om fredning inkluderer bygninger, brygger og utomhusarealer.

Møvik tollsted er et verdifullt og helhetlig bygningsmiljø med minner om sjøfart, handel, kystjordbruk og Tollvesenets århundrelange virksomhet i Kristiansand.

Fredningsforslaget anbefales.

Punkt 41/14: Høringsuttalelse om fylkeskommunenes VINN - planprosess, verdiskaping og innovasjon

Bilag

Høringsbrev planprogram VINN Agder.docx

Forslag til planprogram Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping.DOCX

Dato 9. april 2014
Saksnr.: 201402911-2
Saksbehandler Finn Aasmund Hobbesland

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
30.04.2014

Høringsuttalelse om fylkeskommunenes VINN – planprosess om verdiskaping og innovasjon

Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping Agder 2015-2030 (VINN-planen) baserer seg på regionplan Agder 2020 og er bestemt utarbeidet gjennom regional planstrategi for agderfylkene 2012-2016. Sitat fra regionplanen: «Regionen skal utvikle en verdiskapingsstrategi basert på samarbeid og samhandling mellom arbeidsliv, FoU-institusjoner og offentlig sektor, både nasjonalt og internasjonalt»

Med utgangspunkt i Regionplan Agder 2020 har mange kommuner og regionsamarbeid allerede utarbeidet strategiske næringsplaner som omhandler de temaene som er beskrevet i planprogrammet for VINN-planen. Vi er kjent med at omfattende strategisk næringsplanarbeid foregår i Lister, Østre Agder og i Setesdalsregionen.

I Kristiansandsregionen er det siden 2012 arbeidet med å utarbeide strategisk næringsplan. Analyser og utkast til strategiske satsinger er utarbeidet av Kristiansand kommune og er presentert for og drøftet med næringsliv, academia, forskningsmiljø og kommunene i Kristiansandsregionen.

I utkastet til plan for Kristiansandsregionen er de fleste temaene som inngår i VINN-planen behandlet. Det blir derfor en utfordring hvordan planarbeidet som nå settes i gang skal gi en merverdi i tillegg til de planene og planprosessene som allerede er i gang.

Det er viktig at det VINN-planen bygger på de analysene og planene som foreligger.

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune tar forslag til planprogram til orientering. Kommunen anbefaler at planprogrammet omarbeides slik at det tydelig framgår at VINN-planen skal bygge på det strategiske næringsplanarbeidet som allerede er utført eller er under utførelse i mange kommuner på Agder. VINN-planen må bygge opp under og forsterke eksisterende næringsarbeid.

Tor Sommerseth
Rådmann

Finn Aasmund Hobbesland
Leder - By og samfunnsenheten

Vedlegg:
Høringsbrev, datert 19.03.2014
Forslag til planprosess

Bakgrunn for saken

Regionplan Agder 2020, med overskudd til å skape, legger vekt på innovasjon og bærekraftig verdiskaping på Agder. I regional planstrategi for Vest Agder fylkeskommunene 2012-2016 er det bestemt at det skal utarbeides en regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping Agder. (VINN-planen)

I Kristiansandsregionen har det siden 2012 vært arbeidet med en strategisk næringsplan. Arbeidet startet i Kristiansand kommune og i løpet av prosessen ble det klart at kommunene i Kristiansandsregionen og næringslivet ønsket at planen skal være felles og vedtas i alle kommunene i Kristiansandsregionen. Regionen har mottatt støtte fra kommunal og moderniseringsdepartementet gjennom utviklingsprogram for byregioner for å forankre planen og å lage handlingsplaner.

Planen baserer seg på analyser utført med egne ressurser og ved hjelp av Agderforskning. I tillegg baserer planarbeidet seg på analyser fra Telemarksforskning og gjennom storbynettverket utarbeides det nå en sammenlignende analyse for byene i storbynettverket.

På tilsvarende måte har kommunene i Østre Agder, Lister og i Setesdalsregionen arbeidet med strategiske næringsplaner de siste årene.

Utfordringene i Kristiansandregionen er ikke sammenfallende med de mindre urbane områdene i Agder. Eksempelvis har Kristiansandsregionen de siste årene vært blant de regionene i landet med størst sysselsettingsvekst.

Vurdering

De temaene som planen skal belyse er i hovedsak behandlet også i Kristiansandsregionens strategiske næringsplan og arbeidet med å utarbeide handlingsplaner starter nå.

Det er viktig at planarbeidet som skjer på fylkesnivå samvirker på en god måte med det arbeidet som foregår lokalt.

Utfordringene på Agder er ulike. I Kristiansandsregionen er utfordringene knyttet til å kunne oppnå vekst og verdiskaping på nivå med storbyene i Norge slik at regionen fortsatt vil være et godt sted å være etablert for vårt internasjonalt rettede næringsliv.

Det er viktig at VINN-planen tar utgangspunkt i at regionens utfordringer er ulike.

Punkt 42/14: Høringsuttalelse forslag til planprogram - Regional transportplan Agder

Bilag

14-19497-5 Regional transportplan Agder. Varsling av planoppstart, høring og offentlig ette 493486_7_0.pdf

Planprogram RTP til høring.pdf

Dato 10. april 2014
Saksnr.: 201000286-305
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
30.04.2014

Høringsuttalelse forslag til planprogram - Regional transportplan Agder

Sammendrag

Regionplan Agder 2000 har lagt tiki grunn at det skal utarbeides en Regional transportplan for Agderfylkene (RTP). Vest-Agder og Aust-Agder fylkeskommuner har oversendt forslag til planprogram for Regional transportplan Agder 2015-2027.

I Vest-Agder og i Kristiansandsregionen forgår eller er det ferd med å settes i gang en rekke planarbeider som bør ha betydning for innholdet i og prioriteringene knyttet til RTP:

- Tidligere varslet oppstart av transportplan for Vest-Agder.
- Temaplan for kollektivtransporten i Vest-Agder
- Regional plan for bussmetroen.
- Etablering av Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen.
- Havneplan for Kristiansand havn KF

Til sammen vil disse planarbeidene adressere en rekke forhold som er relevant for RTP. Gjennomføringen av alle disse planarbeidene med tilhørende politiske prioriteringer vil kreve store ressurser. Rådmannen mener planprogrammet for RTP i langt større grad bør reflektere alle pågående planarbeider og hvordan resultatet av disse skal innpasses i RTP.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune mener planprogrammet for RTP bør reflektere alle pågående planarbeider og hvordan resultatet av disse skal innpasses i RTP.
2. Kristiansand kommune mener arbeidet med RTP i størst mulig grad bør baseres på gjenbruk av det arbeidet som er satt i gang eller i ferd med å settes i gang i relevante planprosesser.

Tor Sommerseth
Rådmann

Finn Aasmund Hobbesland
Leder By- og samfunnsenheten

Vedlegg:
Oversendelsesbrev – Planprogram for Regional transportplan Agder 2015-2027
Forslag til planprogram – Regional transportplan Agder 2015-2027

Bakgrunn for saken

Regionplan Agder 2000 har lagt tiki grunn at det skal utarbeides en Regional transportplan for Agderfylkene (RTP). Vest-Agder og Aust-Agder fylkeskommuner har oversendt forslag til planprogram for Regional transportplan Agder 2015-2027.

I Vest-Agder og i Kristiansandsregionen forgår eller er det ferd med å settes i gang en rekke planarbeider som bør ha betydning for innholdet i og prioriteringene knyttet til RTP:

- Tidligere varslet oppstart av transportplan for Vest-Agder.
- Temaplan for kollektivtransporten i Vest-Agder
- Regional plan for bussmetroen.
- Etablering av Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen.
- Havneplan for Kristiansand havn KF

Til sammen vil disse planarbeidene adressere en rekke forhold som er relevant for RTP. Gjennomføringen av alle disse planarbeidene med tilhørende politiske prioriteringer vil kreve store ressurser.

I forslaget til planprogram er det ikke drøftet eller presisert hvordan nevnte planarbeider skal inngå som et hele i arbeidet med og tilhørende prioriteringer i RTP. Det er videre lagt opp til en ambisiøs fremdrift for planarbeidet med RTP. I praksis skal utredningsarbeid, sammenstilling og forslag til målsetninger og prioriteringer være gjennomført i perioden fra mai 2014 til januar 2015.

Prioritering i RTP kan ikke baseres på analyser og utredninger løsrevet fra de øvrige tunge planprosessene. Arbeidet med RTP bør i størst mulig grad baseres på gjenbruk av det arbeidet som er satt i gang eller i ferd med å settes i gang. Rådmannen mener planprogrammet for RTP i langt større grad bør reflektere alle pågående planarbeider og hvordan resultatet av disse skal innpasses i RTP.